

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Düzenli Taramayla Rahim Ağzı (Serviks) Kanseri Önlenebilir.”

Proje Kodu: 626D937AD15E5

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Dr. Öğr. Üyesi: Meral KILIÇ
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Araştırmacılar:

Özlem ARI
Zülbiye DEMİR BARBAK
Berrin Göktuğ KADIOĞLU
Ayşenur AKSOY
Sibel EJDER TEKGÜNDÜZ

Mayıs, 2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	5
Sonuçlar	12

ÖNSÖZ

Rahim ağzı kanseri; dünyada kadınlarda meme kanseri ve kalın bağırsak kanserinden sonra dördüncü sıklıkta görülürken, ülkemizde dokuzuncu sıradadır. Rahim ağzı kanseri, nedeni tamamen aydınlatılmış bir kanser olup önlenabilir bir hastalıktır. İnsan papilloma virüsü (HPV) enfeksiyonu, rahim ağzı kanseri için en önemli risk faktörüdür.

Kadınlarda tarama ile önlenebilecek kanserlerin başında ise rahim ağzı kanseri gelmektedir. Pap smear ve HPV Testi rahim ağzı kanseri için en önemli tarama testidir ve bu kanser sebebiyle meydana gelen ölüm oranını düşürmeye yardımcı olur. Günümüzde HPV testleri rahim ağzı kanseri taramasında yer almaktadır. HPV testi rahim ağzındaki hücrelerde virüsün tespiti esasına dayanan bir testtir. Pap smear testi ise, dökülen rahim ağzı hücrelerin toplanıp incelenmesi esasına dayanan bir testtir. HPV ve Pap smear testi son derece basit ve ağrısız işlemler olup testler aynı anda yapılmaktadır.

Ebelerin toplumu, özellikle de risk altında olan bireyleri kanserden korunma ve erken tanı konusunda bilgilendirmeleri oldukça önemlidir. Kanserden korumada ebe, bireylere düzenli sağlık taramalarının ve erken tanının önemini vurgulamalıdır. Böylece kanserde erken yakalama sağlanmış olur. Ebeler hastaları eğiterek ve düzenli izleyerek komplikasyonları önleyebilirler. Ayrıca, semptom kontrolünü sağlayarak ve komplikasyonlar için anında girişimde bulunarak sakatlıkları azaltabilirler.

ÖZET

Rahim ağzı kanseri taraması, bir kadının rutin sağlık bakımının önemli bir parçasıdır. Neredeyse tüm rahimağzı kanseri vakalarına cinsel yolla bulaşan insan papilloma virüsü veya HPV türleri ile enfeksiyon neden olmaktadır. Taramanın birincil amacı, invaziv kanserlerin gelişmesini önlemek için HPV'nin neden olduğu kanser öncesi lezyonları belirlemektir. İkincil bir hedef, genellikle başarılı bir şekilde tedavi edilebilecekleri erken bir aşamada rahimağzı kanserleri bulmaktır. Rutin rahimağzı kanseri taraması hem rahim ağzı kanseri vakalarının sayısını hem de hastalıktan ölümleri büyük ölçüde azaltmaktadır. Günümüzde rahim ağzı kanserini önlemeye veya erken bulmaya yardımcı olmak üzere geliştirilmiş iki tarama testi yaygın şekilde kullanılmaktadır. Pap testi (veya Pap smear), uygun şekilde tedavi edilmezse rahim ağzı kanserine dönüşebilecek olan prekanseröz durumları (rahim ağzındaki hücre değişiklikleri) arama esasına dayanır. HPV testi ise bu hücrel değişikliklere neden olabilecek virüsün (insan papilloma virüsü) rahim ağzı hücrelerinde tespiti esasına dayanan bir testtir. Her iki testte erken tanı için kullanılan kolay uygulanabilen, maliyeti düşük, zarar vermeyen, duyarlılığı yüksek, ayrıca tedavi yükünü, morbidite ve mortaliteyi azaltan testlerdir.

Rahim ağzı kanserinin ülkemizdeki görülme sıklığının ve mortalitesinin daha da azalabilmesi için tarama programlarının uygun yaş aralığındaki popülasyona etkin bir şekilde uygulanması ve toplumda özellikle kadınlar arasında farkındalığın artırılması gerekmektedir. Kanser tarama programlarına katılımın artırılması için kadınların öncelikle bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bilinçlendirmeye yönelik yapılacak faaliyetlerin, kadınların kanserin erken tanınmasına ilişkin farkındalığının artmasında ve tarama programlarına katılımları için gerekli motivasyonun sağlanmasında yararlı olabileceği belirtilmektedir. Birinci basamakta görevli olan sağlık personelleri başta olmak üzere bu konuda görevli tüm sağlık personellerinin Pap smear ve HPV testini, şikayeti olan ve risk grubundaki kişilere önermesinin yanı sıra tarama yönüne de vurgu yaparak bilgilendirmesi, kadınlar başta olmak üzere toplumun bu konunun önemi hakkındaki bilinç düzeyinin artmasına olanak sağlayacaktır. Bu proje ile 18 yaş üzeri kadınlara tarama yaptırmaya farkındalığı kazandırmak ve bu hastalığın halk sağlığı sorunu olarak ortadan kaldırılmasına yönelik girişimler hakkında bilgi edinmeleri amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Pap smear, Rahim ağzı kanseri, Tarama

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma, bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 10.05.2022-20.05.2022 tarihleri arasında Erzurum il merkezinde bulunan KETEM' de ve Erzurum Şehir Hastanesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Bu proje ile Erzurum il merkezinde bulunan KETEM'e ve Erzurum Şehir Hastanesi'ne başvuran kadınların Papsmear ve HPV testine yönelik farkındalıklarını artırmak hedeflenmiştir. KETEM'e ve Erzurum Şehir Hastanesi Kadın Doğum Polikliniği'ne 10.05.2022-20.05.2022 tarihleri arasında başvuru yapan kadınlara rahim ağzı kanseri risk faktörleri, belirtileri, tanı, korunma, tarama testleri ve taramanın önemi anlatılarak danışman tarafından hazırlanan broşür verilmiş aynı zamanda hastanenin B blok kısmında bir stand açılıp tedavi için başvuran kadınlara gerekli eğitim verildikten sonra broşür dağıtılmıştır. Kadınlarla etkinlik zamanı sözlü onamları alınarak fotoğraf görüntüleri alınmıştır.

PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER

Proje ekibi ile çalışırken

Başvurana broşür verme

Başvurana eğitim yapılırken

SONUÇLAR

Ülkemizdeki istatistikler incelendiğinde kadınların rahim ağzı kanseri tarama yöntemlerini yaptırmalarına engel olan durumların var olduğu ve kadınların bu konuda yeterli bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Rahim ağzı kanseri tarama yöntemlerinden pap smear ve HPV testi yaptırmaları için kadınların bilgilendirilmesi ve farkındalık yaratılması çok önemlidir. Bu proje kapsamında kadınlara Pap smear ve HPV testinin önemini anlatıp broşür dağıtarak Pap smear ve HPV testi hakkında farkındalık oluşturmuş olduk. Ayrıca rahim ağzı kanserinin halk sağlığı sorunu olarak ortadan kaldırılmasına yönelik girişimler hakkında bilgi edinmeleri sağlanmıştır. Projemize katılan kadınlar bu etkinlikten memnun olduklarını ifade ettiler.

Projemizi destekleyerek kadınlara Pap smear ve HPV testi hakkında bilgi ve farkındalık kazandırmamızı sağlayan Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne teşekkür ederiz.